



26.9.2016

Eduskunnan hallintovaliokunta
Asiantuntijapyyntö, HE 100/2016 vp.

Pelastusopiston kirjallinen lausunto

Pelastusopisto kiittää mahdollisuudesta lausua hallintovaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi pelastuslain ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta.

Pelastusopisto pitää hallituksen esityksen mukaisia muutoksia pelastuslakiin ja lakiin hätäkeskustoiminnasta lähtökohtaisesti kannatettavina ja oikein perusteltuina. Esitetyt muutokset pelastusviranomaisen tiedonsaantioikeuksiin lisäisivät pelastustoiminnan suunnittelun ja toteutuksen tehokkuutta. Pelastusopisto haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin.

Pelastuslain 42 §:ään (Ilmoitusvelvollisuus havaituista vaaroista) Pelastusopisto esittää tarkennuksen ilmoitusvelvollisuuden kohderyhmän tarkentamisesta / sanamuodon laajentamisesta koskemaan myös yksityistä palvelusektoria.

Pelastusopisto on pelastustoimen valtakunnallinen tilaston muodostaja ja tuottaa koko pelastusalan kehittämisen kannalta merkitykselliset tilastot, mittarit ja indikaattorit. Pelastusopiston tilastonteko-oikeus tulee laajentaa kaikkiin pelastustoimen rekistereihin, jotta tilastojen, mittareiden ja indikaattoreiden tuottaminen onnistuu. Esimerkiksi tällaisista tietotarpeista ovat valvonnan vaikuttavuuden mittaaminen ja sopimuksen perusteella pelastustoimintaan osallistuvien koulutuksen vaikutus. Pelastuslain 87 §:ssä mainittu velvollisuus tilastotietojen antamiseen ei mahdollista käytännön toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisinta toimintaa, koska siten Pelastusopisto ei voi käyttää teknisen käyttöyhteyden välityksellä suoraan olemassa olevaa tietokantaa. Tilastonteko-oikeuden laajentaminen kaikkiin pelastustoimen rekistereihin on sikälikin merkityksellistä, että se mahdollistaa rekistereiden yhdistämisen rekistereiden käyttötarkoituksen mukaan tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Pelastusopisto ehdottaakin, että varautumistehtävien rekisteriin (92 §), valvontarekisteriin (93 §) ja sopimuksen perusteella pelastustoimintaan osallistuvien henkilörekisteriin (94 §) tulee lisäys, joka mahdollistaa tietojen käyttämisen tilastojen muodostamiseen. Lisäys voisi olla esimerkiksi ”Pelastusopisto saa käyttää rekisterissä olevia tietoja tilastojen laatimista varten. Tietoja voi käyttää myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa. Rekisteristä saadaan muodostaa vain sellaisia tilastoja, joista luonnollisten henkilöiden yksilöinti ei ole mahdollista.”

Ehdotuksessa selkeytetään pelastustoiminnan seurannan ja kehittämisen kannalta merkityksellistä muiden viranomaisten keskeisten toimenpidetietojen tallentamista toimenpiderekisteriin. Tämä on kuvattu perusteluissa hyvin. Ehdotuksen 91 §:n toisen momentin sanamuoto ”hoitamista tehtävistä tiedot” saattaa kuitenkin olla moniselitteinen, koska uudessa hätäkeskusjärjestelmässä termi ”tehtävä” on määritelty osin vain viranomaiskohtaista toimintaa kuvaavaksi. Esimerkiksi rakennuspalossa ensihoidon tehtävänä hätäkeskustietojärjestelmässä saattaa olla palovamman hoitaminen. Siten lain tarkoitus pelastustoiminnan tehokkuuden arvioimisesta kokonaisuutena saattaa vaarantua. Pelastusopisto esittää, että 91 §:n toisen momentin alun sanamuoto muutetaan esimerkiksi muotoon ”Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi toimenpiderekisteriin saadaan tallentaa pelastuslaitoksen tämän tai muun lain nojalla hoitamien tehtävien tapahtumista tiedot, jotka koskevat...”.



Perusteluissa on lueteltu muiden viranomaisten keskeisiksi toimenpidetiedoiksi yksikkötunnus ja tehtäväkoodi. Lisäksi keskeiseksi toimenpidetiedoksi voisi perusteluihin lisätä ajankohdat viranomaisen tapahtumapaikalle saapumisesta ja tapahtumapaikalta poistumisesta. Tämä selkeyttäisi entisestään sitä, mitä keskeisillä toimenpidetiedoilla tarkoitetaan.

Poliisin tietojen toimenpiderekisteriin tallentamisen täsmentäminen on hyvä lisäys. Pelastustoimintaan osallistumisen tieto tulee kuitenkin voida kirjata toimenpiderekisteriin myös poliisin osalta, jotta pelastustoiminnan arviointi kokonaisuutena on mahdollista. Lakiehdotuksen 91 §:n toisen momentin kohdissa 1-9 ei kuitenkaan mahdollisteta poliisin yksikkötunnuksen kirjaamista, koska tehtävän hoitamiseen käytettyjen resurssien (kohdat 5 ja 6) tietoja ei poliisin osalta saa tallentaa. Toisaalta pelastustoiminnan kokonaisuuden arviointi ei välttämättä edellytä poliisin ajoneuvojen tai henkilöstövoimavarojen yksilöintiä, merkityksellisintä on tieto poliisin osallistumisesta pelastustehtävään. Siksi Pelastusopisto esittää, että 91 §:n toisen momentin kohtiin 4, 5 ja 6 ehdotetut lisäykset poliisin tiedoista poistetaan ja momenttiin tehdään lisäys esimerkiksi ”Poliisin tiedoista ei saa tallentaa tietoja, joista poliisin käyttämät menetelmät, henkilöstövoimavarat, ajoneuvot tai muu kalusto ovat yksilöitävissä.”

Rehtori

Mervi Parviainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pelastusopisto
26.09.2016 klo 12:40. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.